

The Low Countries. Arts and Society in Flanders and the Netherlands. A Yearbook. 1995-1996, Rekkem, Stichting Ons Erfdeel, 1995, 1500 Bfr.

De lof over het oogmerk, het opzet en de lay-out van deze reeks jaarboeken werd reeds in *Wetenschappelijke Tijdingen* (jg. 52, 1994, nr. 4, pp. 255-256) gezongen. Dat het immers nog steeds niet overbodig is om in het buitenland de Belgische communautaire problematiek in het algemeen en de Vlaamse Beweging in het bijzonder te situeren, en dit ondanks verschillende wetenschappelijke uitgaven ter zake in het Engels (van STEPHEN B. CLOUGH, *A history of the Flemish Movement in Belgium*, New York, 1930, tot THEO HERMANS red., *The Flemish Movement: a documentary history 1780-1990*, London, 1992) blijkt in dit werk zelf: Joris Duytschaever meldt in zijn bespreking van het boek van de sociologe RENÉE FOX (*In the Belgian Château. The spirit and culture of a European society in an age of change*, Chicago, 1994) dat de auteur, niettegenstaande ruim vijfendertig jaar veldwerk in België, toch nog de standaardtaal in Vlaanderen als “*Flemish*” omschrijft.

Voor *Wetenschappelijke Tijdingen* is één bijdrage interessant, nl. die van de filosoof LUDO ABICHT over *The Jerusalem of the West. Jews and Goyim in Antwerp* (pp. 21-26). Hij geeft hierin een overzicht van de Joodse aanwezigheid in Antwerpen (“*a bastion of Flemish Nationalism since the end of the nineteenth century*”), en meer bepaald van de houding van de lokale bevolking en overheid vanaf de middeleeuwen. Joden waren er sinds de negentiende eeuw in alle politieke partijen vertegenwoordigd (uitgezonderd in de katholieke en de “*fascistische*” groeperingen). De auteur vermeldt voor de Vlaams-nationale stroming de activist Marten Rudelsheim. Abichts uitgangspunt is dat de relatie tussen Joden en niet-Joden steeds bepaald is geworden door het geld, met andere woorden door het economische nut dat het Joodse bevolkingsdeel heeft voor de andere Metropool-bewoners. Volgens de auteur evolueert deze verhouding sedert circa 1980 in negatieve zin omdat het economisch belang van de Joodse diamanthandelaars afneemt. Hierbij zou het Vlaams Blok, dat door Abicht expliciet en zonder enige bewijsvoering verbonden wordt met internationaal antisemitisme en revisionisme, zijn pijlen die het nu volgens de auteur richt op de sociaal-economisch zwakke Marokkaanse en Turkse inwijkelingen, later wel eens kunnen zenden naar de er in economisch opzicht op achteruitgaande Joden.

Vermelden we nog dat achteraan, in de “*Kroniek*”, het Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven (AMVC) te Antwerpen, wordt voorgesteld door adjunct-conservator Leen van Dijck (pp. 291-292); alleen spijtig dat er in dit helder overzicht waarschijnlijk te weinig plaats was om de man van het eerste uur Lode Baekelmans te vermelden?

LUC BOEVA
DE ROEST D' ALKEMADELAAN 12, B-2600 ANTWERPEN